

kteri je prišlo vsih 20 volivcev (clo nobedin ni zaostal), ki so z veliko večino glasov, namreč 16, zopet g. Ambroža za svojiga namestovavca izvolili. To očitno veliko zaupanje je g. Ambroža določilo, da je imenovano namestništvo zopet prevzel. — Po razglasu ministrstva pravosodja od 12. maja je g. dr. Alb. Merk za cesarkiga doktorja (advokata), v Krajnji izvoljen, — za notare pa so izvoljeni: s sedežem v Ljubljani: g. dr. Janez Oblak in g. dr. Jožef Orel; s sedežem v Kamniku: g. Janez Supanc, sedež c. k. komisar v Trebnju, — s sedežem v Vipavi: g. Alojzi Mulaj, sedaj c. k. komisar v Postojni, — s sedežem v Kerškem mestu: g. Karl Kallmann, sedaj inspektor pri Krajskih stanovih, — s sedežem v Ribnici, g. Matevž Logar, bivši okrajni sodnik. — Perve Ipavske česnje smo vidili 20. t. m. v Ljubljani na prodaj, — skorej pozneje, ko druge leta. — Ravno pri sklepu današnjega lista (ob šestih zvečer) je začel v Ljubljani sneg precej naletavati; vender ga ni nič obležalo.

Novičar iz mnogih krajev.

V državnim zakoniku stoji cesarski patent od 15. tega mesca, kteri naukaže nekatere ravname, kako se imajo denarne zadeve našiga cesarstva v red djati: 1) državni papirni denar, kar ga je po kurzu na silo med ljudmi, se ne sme čez 200 milionov goldinarjev pomnožiti; 2) cesarski naukaz od 28. junija 1849, da se Dunajska banka ne sme vpotrebovati, da bi za državne potrebe izdajo banknot pomnožila, se mora tudi prihodnjič zvesto spolnovati; 3) ker je resničnavolja cesarjeva, da se ima sčasama vës na silo izdani državni papirni denar nazaj potegniti, je cesar ukazal, da se dela, ki v poravnavo tega segajo, morajo kar je nar bolj mogoče hitro dokončati in storjeni sklepi v dosego tega namena mu kmalo predložiti. — Cena zlata in srebra je te dni zlo padla; cena cekinov je bila 17. maja 32, srebra 28. — Naš cesar, car Ruski in kralj Pruski se bojo snidili 29. t. m. v Olomucu, kjer bojo ostali 8 dni, in se pogovorili zastran združeniga poravnanja sedanjih negotovih evropskih zadev. O tem času se bo okoli Olomuca 30000 vojakov avstrijske armade zbralo. — Nadvojvoda Janez se je podal s svojo gospó in sinam v Meran na Tiroljsko, kjer se je 18. dan t. m. slovesno streljanje iz cele dežele zbranih strelcov začelo, za ktere je nadvojvoda visoke darila postavil. — Ker se je med ljudi, ki poleg telegrafa prebivajo, kriva misel zaplodila, da je bakreni drat telegrafa pohištva zavolj strele nevaren, je razglasilo telegrafno vodstvo prav jasen poduk, v katerim dokaže, da je bakreni drat telegrafa le še odvodnik, da v bližnje pohištva ne treši, ker strelo na-se vleče. — Po tem kar se iz Banata in Sirmije v Horvaških časnikih bere, stoji ondi polje tako lepo, da se sme prav bogata letina pričakovati, zato je žitna cena, čeravno je kupcov veliko, poslednji čas na pol nazaj šla; banaško kibljo, ki je pred nekimi tedni 16 gold. slabiga denarja veljala, ponujajo sedaj po 8 gld. — Dokler ne pride nova postava za lov (jago), bojo prišle nekatere začasne postave, kako se imajo lovi v najém (štant) dati, namreč najemšina mora nar manj 6 let terpeti; vsak, ki ima pravico na lov iti (jagati), bo dobil opravičivni list, kteriga je dolžan, žandarju pokazati, ako ga za-nj popraša; zamudne županije se zamorejo primorati, da svoje lovstvo v red spravijo. — Županijam, ki bojo prihodnjič davke pobirale in vradijam odrajtovale, se bo podal razumljivo napravljeni navod tega opravilstva. — Železnico na Semeringu (na gori med Avstrijskim in Štajarskim) dela sedaj

okoli 13,000 delavcov. — Namesto g. dr. Kleeman, na je dosedanji vodja Mariborskiga gimnazija, g. Miroslav Rigler, za nadzornika Štajarskih, Krajskih in Koroških gimnazij izvoljen.

Smešnica.

Krajski jezik in krajski kraji so mnogim ljudem, ki se clo učene štulijo, neznani! Kakor jih je veliko, ki ne vedó, da krajski jezik je slovenski jezik, tako so tudi naše mesta in naši kraji večidel na Koroškem. Ljubljana na Koroškem! Žužemborg na Koroškem! Novomesto na Koroškem! clo Sava na Koroškem! Taka tãma je še v glavi nekterih modrijanov v letu 1851!!

Slovenske besede

v Liburnii (Istrii nabrane).

Vehica Augendeckel, — omejak eingemauertes Stück Acker, — grajan Stadtbewohner, — izgrebice Werg, — lancun Leintuch, je slovensko od lan, — svaža Bilderrahmen, (svezati), — klesar Steinmetz, — podmerati untertauchen, — podmerač Taucher, — čoka, klocka Kirchenluster, — nevera Sturm, neverin Sturmwind, — huntati durch die Nase reden, — huntalo der so redet, — kapla mu je pala der Schlag hat ihn berührt, — klač Glockenschwengel, — naradovati se gratuliren, — pačuhati pfuschen, — pačuharija Pfscherei, — majtavina Schwindel, — jakevati se sich um die Stärke probiren, — tučak Mörser, — trusnat korpulent, — čmar Milz, — bratjenik einer aus der Bruderschaft, — razkup Verfall des Kaufkontraktes, — naspol auf Hälfte des Ertrages, dann: spolo var, spolvina, — vuna grintavica Frühwolle, — vuna postrižna Spätwolle, — ovce murice Melkschafe, — ovce sterple gelte Schafe, ovce jerušice junge Schafe.

Pogovori vredništva.

Gosp. Podgrivarskimu: Radi bi po Vaši prošnji naznanilikako s živino ravnati, kteri se je v kakošnim delu kamnje zaredilo, da, kakor pravite, so o Vaši okolici ob kratkim trije voli zastran kamnička poginili, — ali kamnje in kamnički se zaredé v mnogoverstnih delih trupla; treba je tedaj, da nam naznanite, kje je bil kamen? — Dalje prosimo možé po deželi, da bi nam hotli iz mnogih krajev na znanje dati navadne (pa tudi manj navadne) slovenske imena posamesnih delov obojnih živinskih spolovíl (Sexualorgane) in porodnih iztréb, ker zlasti v tistim imenitnim delu živinozdravništva, ki bo zapopadel poduk: kako o porodih živine pomagati, bomo potrebovali po slovenski deželi navadnih imén. Naznanjeno nam je že tudi bilo, da na Štajarskim beseda porod za »Geburt« pri živini ni v navadi, pa po nesreči smo založili tisti dopis, — prosimo tedaj da bi se nam to še enkrat naznanilo.

Navod

za spisovanje županijskih zbornih zapisnikov.

Že v 1. listu Novic obljubljeni izgled: kako naj se zapisniki ali protokoli županijskih zborov ali skupšin pišejo, da bo prav, — podamo častitim bravcam danes, misleči, da ne pridemo prepozno, akoravno smo se v tem nekoliko zakasnili, ker še ni davnej, kar smo zavolj tega vnovič naprošeni bili.

Preden pa tak zapisnik, ki nam ga je naš v teh rečeh izverstno zvedeni župana-namestnik g. Ambrož za Novice podal, v izgled damo, se nam potrebno zdí, nekatere besedice zastran spisovanja tacih zapisnikov sploh omeniti.

Vsaki redoljubni gospodar si važniši reči svojiga

gospodarstva zapisuje, da ima vedno pregled vsiga. Županija je veliko gospodarstvo, za katero je župan z izvoljenimi odborniki odgovoren. Tolikanj bolj je tedaj potreba, da se tukaj vse zapiše, kar to gospodarstvo zadeva.

Skupšine župana z odborniki so zlasti zavolj tega imenitne, ker se tukaj županijske reči pogovarjajo in sklepajo. Ti sklepi zadevajo včasih važne reči. Kar se tedaj tukaj sklene, se mora zapisati — in to zapisanja se imenuje zborni zapisnik ali protokol.

Red je povsod lepa reč, tedaj tudi v zapisnikih, — in kakor je bilo že v 1. listu razloženo, da naj se o zborih vse redovno govori in pomenkuje, tako redovno naj se pišejo tudi zapisniki.

Kjer naglopišcov ni, ni mogoče, da bi se vsi pomenki od besede do besede zapisali, pa tega tudi treba ni, ker se mende v vsih zborih tudi dosti prazne slame mlati, — ali važniši mnenja naj se vunder ob kratkim zapišejo, ker je govorniku, naj že njegova misel obvelja ali ne, včasih za prihodnji čas dosti nad tem le-

žeče, da njegov nasvèt zapisan ostane. Sklepi pa se morajo vselej natanjko, kakor so se storili, v zapisnik zapisati, ker potem se sklepi spolnujejo.

Sledeči izgled bolj obširniga zapisnika pokaže popolnoma obraz ali obliko (Form) kako naj se zapisnik napravi; torej ni treba zapisnikovih lastnost bolj natanjko razlagati — le to še opomnimo, da se zapisnik vsigdar na cele pôle po sredi vkup zloženiga popirja tako piše, da na levo polovino (gledé pisavcove roke) se pišejo predlogi, pomenki ali govori, — na konec vsaciga pomenka na desno polovino pa sklep, kakor zboljšni izgled kaže. Taka šega dvojnistranskiga pisanja je pri vsih zapisnikih navadna, in je za to dobra in tudi potrebna, da, če se pozneje v zapisnikih sklepi v ti ali uni reči išejo, se berž in lahko najdejo, ker očividno zapisani stojé. — Vsak zapisnik se zaznamva od zunaj s številko, da, ako se pozneje v pisarniški shrambi iše, se lahko najde.

Po tem uvodu postavimo po g. Ambrožu Novicam podani izgled zborniga zapisnika. Vred.

Z A P I S N I K *)

zboru Vodiške županije v Vodica 3. maja 1850.

Pričujoči:

Janez Zadregar, zupan; Urban Rode, Jožef Štrombel, Jernej Jamnik, Štefan Zajic, odborniki; Franc Rojc, pisar.

Župan bere naukaz c. k. kantonskiga poglavarstva iz Kamnika od 29. aprila t. l. štev. 2304, po katerim se županji oznani, da se bo 20. t. m. popisovanje Vodiške županije začelo.

Župan potem besedo povzame in pravi, da se bojo mogli g. fajmošter naprositi, da pridejo na določeni dan s kerstnimi bukvami k popisovanju in da bojo izvedenja dajali od rojenih in mrtvih po poslednjim popisovanju.

Odbornik Štrombel na to opomni, da bo treba županstvu pri prihodnjim popisovanju na vse v županji prebivajoče osebe posebno pazljivimu biti: ali slišijo vse v zavezo županije ali ne, in ali se ni kak ptujec natihama v njo vrnil za domačina. Zato on predlog stori, da naj si župan vse te okoljšine poprej zvediti prizade- ne, da pridejo ptujci v liste za ptujce.

Župan opomni, da so pota skoraj po celi županji silno zane- marjene, polne jam in grabnov, in da so zlasti nemarno naprav- ljene gnojniša nekterih sosedov, iz katerih se gnojnica vedno po cestirazljiva, tega krive, da je cesta po vaséh vedno polna blata. Dobro gleštane ceste niso le znamnje pridnih sosedov, temuč tudi velika dobrota vsacimu gospodarju, ker se vozovi bolj varjejo, živini delo zljajša i. t. d. Župan na to nasvetje, da naj bi se odbor- niki o nedeljo popoldne po keršanskim nauku pri njem zbrali, da bojo obšli skupej vse večje ceste županije in poprej predsodili: kje, koliko in kako bo poprave potreba.

Odbornik Rode povzame potem besedo, rekoč: Kako bo pa zavolj gnojniš? Poprava teh je še skoraj večji potreba, kakor po- prava ceste. Dokler ne bojo gnojniša nekterih nečimernikov po- pravljené, bo naša vas vedno luža ostala. Če že slab gospodar ne spozná, koliko dobička si z dobrim gnojnišem pridobi, ki mu scer po cesti splava, naj ga županija prisili, da gnojniše popravi zavolj občinskiga prida in zdravja. Gnojnica naj v gnojni jami osta- ne, tam je zlatiga denarja vredna, — po potih razlita pa gospodarju in celi vasi škodje. Po moji misli naj se pregledajo vse gnojniša cele županije, in župan naj predloži, berž ko je mogoče, stan vsih gnojniš, da se bomo potem posvetovali, kaj bo storiti.

Predlog, da naj se g. fajmošter k po- pisovanju povabijo, kakor ta, da naj si žu- pan zastran ptujcov natanjčne izvedenja pri- dobí, sta bila enoglasno poterjena.

Ta predlog je bil enoglasno poterjen.

Tudi ta predlog je bil enoglasno poterjen.

*) Izgled tega zapisnika ni, kakor bi prav za prav imelo biti, po polovini popirja pisan; kar se je pa tukaj le zato tako napravilo, da nismo toliko popirja potrosili. Vred.